

Szerkesztőség és kiadó hivatal

Piacz SIMONFFY-ház a város-házával szemben

HIRDETME NYEK.

előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok, valamint a lap szellemi részét illető minden közlemények ide intézendők

Bérmertelen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŐ PÁRT KOZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben hához hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre 10 ft — k:
Félévre 5 ft —
Negyedévre 2 ft 50
Egy hóra 1 ft —

Hirdetési díj:

Öt-hasáboptetitor egyzeribaitatásáért 5 kr
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr
Nyilttér 4 hasáboptetitorért 20 kr.

XI. évfolyam. 1884.

Debreczen. Hétfő, január 28.

19. szám.

Konzervativizmus és reakció.

(—) Sennyei Pál a konzervatívok főfő muftija — hir szerint — a napokban levelet irt budapesti barátaihoz, melyben azt fejtegeti, hogy a habarék és konzervatív pártnak mi mindent kellett volna elkövetni arra nézve, hogy a főrendiház reakzionárius elemeivel kezdet fogva, ne csak a zsidó törvényjavaslatot buktatták volna meg, hanem magát Tisza Kálmánt, illetve az egész kormányt is.

A nemes báró levelének egész hangulata mély elégtelenség. Ő sajnálja, hogy annyi és oly nagy eszköz használatot el, egy győzelem palástjába burkolt vereség megszerzésére. Ő meg van győződve, hogy a konzervatívok az ő győzelmük vívmányait nem lesznek képesek megtartani, s hogy fegyvert adtak a liberálisok kezébe mert a konzervatív törekvéseket úgy állíthatni a nemzet elé, mint reakzionáriusokat anélkül, hogy magát a konzervatív elvet megmentették volna. Sennyei parallet von az angol és magyar parlamenti viszonyok között és úgy találja, hogy sok hasonlat van a két ország parlamentiének alkotó elemei között. Csak hogy az angol parlamentben az arisztokratikus elem még az ellenzéken is összekötöttségben áll a torykkal, és ha valamely mocio történik, az mindkét részről támogatják, egytítesen vezettetik. "Egészen másként van az tinnálatok" — írja a nemes báró, ki elvbarátaihoz küldött leveleiben következetesen ekzsztia statum tekinti és írja magát. A ti pártotok képezi a törvényhozásban a konzervatív elemet. Szükséges lett volna tehát, hogy ti a főrendiház konzervatív elemeivel egytítes akezióba léptetek volna.

"Ti még élesebb ellentétbe helyez-

kedtetek velük, mint a szabadelvű-párt. Mert míg ez megelégedett a zsidóházassági javaslattal, egyik tekintélyes embereket lándzsát tört a kötelező polgári házasság mellett, melyet pedig még azon főnemesek egyik vezértagja is perhorreszkált, aki különben a kormány javaslatára szavazott, s ez Andrássy Gyula gr. volt. Mindez különben csak taktikai hiba volt. A főbaj azonban a stratégiában rejlik. Hát ti nem tudjátok — írja a nemes báró — hogy főrendiház zsal se kormányt se rendszert nem lehet buktatni. A főszuly az alsóházban fekszik. De a főrendiek nem tudtak érintkezési pontokat találni az alsóházzal, mivel ezen érintkezést ti lehetlenné tettétek, akikkel pedig egyedül léphetett volna kontaktusba. Ha hasonló erőfeszítéssel vetette volna a főrendi opposzió magát az alsóházra, sokkal tartósabb és messzehatóbb eredményeket lehetett volna elérni.

Majd a mérsékelt ellenzékre térve át, kárhoztatja Sennyei, hogy a párt minden egyes tagja miniszteri tárcza kereső, azonban bármily kicsiny is a párt, az ország nem rendelkezik annyi tárczával, hogy mindegyiknek juttathatna egyet. A pártnak nincs kimondott programja, egy miksztum kompozitum az, a konzervativizmusból és a liberalizmusból is, a mi pedig kizárja egymást.

A főszulyt a legközelebbi választásokra fekteti, s kilátásba helyezi, hogy akkor ő is el fog jönni, hogy a konzervatív párt alakításában részt vegyen.

Kiváncsiak vagyunk rá, hogy hol lesznek azok az érintkezési pontok, ahol a konzervativizmus és reakció kezdet fogva egymással és ha igaz — pedig igaz, mert a báró ur maga is mondja, hogy főrendiházzal kormányt buktatni nem lehet,

egy a báró urnak nem lehet más szándéka, mint a reakciót az alsóházba is becsémpészni s ott fogni a kezét, vagy a mi még valószínűbb, a konzervatív pártot úgy szervezni, hogy esetleg az minden zökkenés nélkül léphessen a reakció terére.

Hanem bizunk a magyarok istenében, hogy a képviselőház talaja nem lesz alkalmas ilyen bolond gombák táplálására s nem fognak ott felburjánzhatni ilyen bolondító csalmatokok.

A képviselőház munkarendje. A költségvetés tárgyalása a képviselőházban — mint a „Bud. Corr.“ írja — alig fog jövő szerda előtt befejezteni és ehhez képest a főrendiháznak a keresztény-zsidó házasságról szóló javaslat iránti üzenete csak csütörtökre tüzetik a napi rendre. A képviselőház elnöke valószínűleg hétfőn megteszi a házban az erre vonatkozó indítványokat.

Országgyűlés.

Budapest, jan. 26.

A képviselőház mai ülésében az igazságügyi költségvetés részletes tárgyalását folytatta és délben be is fejezte. Az ülés elején Eötvös Károly tett hosszabb nyilatkozatot, Vádnay Andor tegnapi támadása következtében. Előadta minő okokból és viszonyok közt vállalta el a védelmet a tiszta-eszlári pörben. Határozottan állítja, hogy egy szó sem igaz abból, mit Vádnay a belügyminiszterhez intézett beadványában foglaltak mondott. Kijelenti, hogy jövőre is megteszi kötelességét az antisemitizmus ellen; hiszi hogy kapni fog ugyan ezért a jövőben is sebeket, de ő e sebekre, mint harcban a katona büszke.

A tárgyalás további folyamán Földes tegnapi beszédét fejtegeti szemben Pauler miniszterrel. Thaly pedig kirívó példák illusztrálja az irői és művészi tulajdonjog mostani tarthatatlan állását Magyarországon és sürgeti az illető törvénynek mielőbbi megalkotását, mire Pauler miniszter megnyugtatólag felel.

Következett a honvédelmi budget tárgyalása. Rakovszky István előadó a költségvetés újabb beosztásának méltatása után, két öröndetes momentumra mutat rá. Egyik az, hogy a honvédség anyakönyvi létszáma jóval felülmúlja azt, mire háboru esetén szüksége van; a másik pedig az, hogy a tisztek hiánya főleg a gyalogságnál lényegesen apadt.

Most Thaly Kálmán szólalt fel és tartott egy igen hosszú beszédet. Először is az önálló magyar hadsereg mellett tört lándzsát, de úgy, hogy a monarchia védképessége csorbát ne szenvedjen. Azután egész sorát említ föl a mozzanatoknak, melyeket szülő mint megannyi jeleit a honvédség haladása és fejlődésének, örömmel constatált. Végül különböző ügyekben kérdéseket intézett a honvédelmi kormányhoz.

Orczy Béla báró rokonszenvesen fogadott és a haz minden oldalán figyelemmel hallgatott beszédében fejtegette a budget főbb tételeit s Thaly kérdéseire megnyugtató választ adott. A ház élénk helyeslésekkel fogadta a miniszter beszédét.

Többen lévén még szóásra felírva s az idő is előre haladván, itt a tárgyalás félbeszakítottat s következtek a kérvények, melyek mindenben a bizottság javaslatai szerint intéztettek el. Végül Kemény miniszter Halász Gézának, Orczy miniszter pedig Hentallernek interpellációra adtak meg a válaszokat, miket a ház tudomásul vett. Ezzel az ülés eloszlott.

Értekezlet az orsz. kiállítás ügyében.

Debreczen jan. 28.

Az 1885. évi budapesti országos kiállítás sikerének előmozdítása érdekében Simonffy Imre kir. tanácsos, polgármester ur, mint a debreczeni kerületi kiállítási bizottság helyettes elnöke tegnap délelőtt 10 órára a városház nagy termében bizalmas értekezletre hívta egybe a város több tekintélyesebb iparosát és kereskedőit, főleg és kiváltképen azokat, kik versenypességekről ismeretesek, de a kiállításra mindeztideig nem jelentettek tárgyakat. Ez értekezletre megjelentek Sesztina Lajos, Balog Mihály, Schmit Ágoston, Possert János, Mayer Ferencz, Big-

tánczene hangzott. A selyem és bársonyba öltözött szolgáló egy nagy ezüsttel kiverő pálczával állott az ajtó előtt.

— Oly fényes bál van, hogy a királyival is vetekedhetik! — mondá az ajtónálló szolgáló és megvétel fordult az utcán ácsorgó bábász tömeg felé; hogy mit gondolt? azt az arcvonásaiból és mozdulataiból tisztán ki lehetett olvasni, hitvány csavargók, kik bámulva néztek hozzánk, én titeket csak nyomorult csöcseléknek tartalak!

— Ez a kevélység! — mondá a halott — látod és hallod-e?

— Ez itt? — kérdezé a lelkész. — Hiszen ez csak egy szegény bárgyu, egy szegény bolond, ez nincs, ez nem lehet az örök tűz gyötrelmére ítélve!

— Csak bolond! csak bolond! visszhangzott a kevélység házában minden zugából; — mert ott mindnyájan kevélyek, tehát bolondok voltak.

A fősvénynek a négy pusztja fala közé is bejutottak. — A fősvény sovány volt, mint a csontváz, éhesen, hidegtől dideregve lelkének minden erejével csügött a pénzén; látták, mily lázas izgatottsággal ugrott fel nyomorult ágyáról; — látták a mint a falból egy-egy eltárgult téglát kivett, s az üregben az ócska harisnyában levő aranyakat mily mohó vágygally nézte; látták, hogy a rajta levő rongyos kabátot, melybe pénzt varrta, mily aggodalmasan tapogatja, minden neszre felretten, és nyirkos ujjai mint reszketnek!

— Ez itt beteg! — Hisz ez örültség! örömtelen örültség, örökös nyugtalanságtól s félelemtől kísérve, nehéz és gonosz álmoktól körülveve!

Innét is hamar eltávoztak, s a gonosztevők börtönébe mentek; a szerencsétlen rabok hosszú sorban feküdtek egymás mellett.

Mint egy felvert vadállat ijedt fel álomból az egyik, s undok kiáltása oly rémületesen hangzott; hegyes könyökével hatalmasan oldalba lökte a társát, s ez álmosan feléje fordulva azt mondta:

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

EGY TÖRTÉNET.

Andersen után.

A kertben az almafák virágoztak, siettek, hogy virágaik a zöld levelek előtt kinyíljanak; az udvaron a réczék mind sétálni mentek; a macska a verőfényben heverészett és talpairól a napsugárt nyalta,

S ha kitekinthettek a mezőre, ott a gabonavetés oly pompásan diszlett, hogy nem lehetett párját találni; a kis madarak vidáman repkedtek és csiripeltek, mintha nagy ünnep lett volna, és az is volt, mert vasárnap volt.

A haragok zúgtak, az emberek legszöb ruhájukba öltözködve örömtől sugárzó arccal mentek templomba; — igen, mindenki vidám volt; hisz oly áldásteljes szép meleg nap volt. El lehetett mondani: hogy az isten véghetetlen jó az emberekhez!

De ott bent a templomban a lelkész a szószékről hangosan és haragosan beszélt, azt mondá, hogy az emberek mind gonoszak, haláluk után az isten mindnyájukat megbünteti; e gonoszak a pokolba mennek, hogy ottan örökké égjenek. Azt mondta: hogy a pokol emészto férgei soha sem halnak meg és az ottani tűz soha sem alszik ki, nyugalmat és pihenést nem találnak soha.

Borzasztó volt beszédét hallani, mert oly erős meggyőződéssel mondta; hallgatói előtt leírta a poklot, hogy az egy roppant nagy dögvészes barlang, melybe az egész világ mocska összefoly; levegője égető forró kénlang, ott nincs szilárd föld, melyen megálljanak, mert a — gonoszok — mely örökös hallgatással mind lejjebb-lejjebb sülyednek!

Ezekről már csak hallani is borzasztó volt, mert a lelkész egészen szívből beszélt, s a templomban levő közönség meg volt rémülve.

Ez idő alatt ott kint a madarak vidá-

man énekeltek, a nap oly szépen és melegen sütött, mintha minden fűszál és virágocska az mondaná: „mily véghetetlen jó az isten mindnyájunkhoz!”

Igen, kívül, semmi sem volt úgy, a hogy a lelkész a templomban predikálta.

Ugyanaz nap este lefekvés előtt észrevette a lelkész, hogy felesége szomorú volt és nagyon elgondolkozott!

— Mi bajod? — kérde tőle.

— Igen, mi bajom — mondá az aszszony, — az a bajom, hogy aggodalmaimat nem tudom jól összeszedni, az a bajom, hogy a templomban tartott beszédem nem tudom jól megérteni, mert nem hiszem, hogy valóssággal: olyan sokan volnának a gonosz emberek és hogy a pokol fenekében örökké égjenek! — Örökké, oh mily hosszasan! — Én csak gyarló ember vagyok, de azt nem tudnám a szivemen elviselni, hogy még a legnagyobb ellenségemet is örökké égni hagyjam, hát az isten, a ki a véghetetlen jószág, a ki tudja, hogy a bűn kívülről és belülről jó, hogy lehetne oly kegyetlen. Bár te mondod — nem — ezt soha nem hiszem!

— Ősz volt, a fák levelei hullottak, a komoly, szigorú lelkész egy haldokló ágya mellett ült; egy kegyes istenfőlé lélek hunyta be a szemét: a lelkésznek a felesége halt meg.

„Ha van valaki, a ki nyugalmat talál a sirban és kegyelmet isten előtt, az te vagy!” — mondá a lelkész; — kezeit összetette és egy a halottak felett való imádságot olvasott el.

A halottat a temetőbe vitték; a komoly és bánatos férfi arczán két nagy könnyesepp gördült le.

Midőn hazament a lelkész lakot oly némának és oly üresnek találta; a ház napfénye kialudt, — haza költözött az égbe.

Ej volt, a lelkész feje felett hideg szél vonult el, felnyitotta szemét és úgy tetszett mintha a holdvilág szobájában világítana. Pedig nem volt holdvilág. Ágya mellett egy fényes alak állott. Meghalt feleségének lelkét

látta maga előtt; oly bánatosan nézett, mint ha mondani akart volna valamit.

A lelkész fölemelkedett ágyában, karjait feléje nyujtva azt mondá:

— Mi háborítja álmodat, — te sem találtál örök nyugalmat? — te is szenvedsz, — te a legjobban, — te a legkegyesebb?

A halott igenlőleg intett a fejével, s kezét keblére tette.

— Sirodban való nyugalmadat megszereshetem-e?

— Igen! — volt a válasz.

— Miképen?

— Adj egy szál haját, csak egyetlen egy szál haját, annak a bűnösnek a fejéről, a kinek tüze soha sem alszik ki, a kit az isten a pokol örökké tartó kínjára kárhoztatott.

— Igen, te tiszta, te áldott lélek, ha nyugalmadat ily csekélységgel megadhatom, úgy könnyen megszabadulsz! — mondá a lelkész.

— Ugy hát kövess, — mondá a halott, — mert így engedtettem meg nekünk. Oldalam mellett oda szállhatsz, hova gondolataid visznek; láthatatlanok leszünk, s az emberek legtitkosabb szobájukba hatunk; de azt, a ki az örök gyötrelmére van kiválasztva, biztos kézzel kell megkeresned, s az első kakasszóásra meg kell találnod!

Sebesben, mintha szárnyaló gondolatoktól ragadtattak volna, egy nagy városba érkeztek. A kőfalakról és a házak oldaláról lángoló betűkkel világítottak elbűk a halálos bűnök nevei: a kevélység, fősvénység, irigység, bujasság stb., röviden a bűnök az egész hétszínű szivárványát látták.

— Igen — mondá a lelkész — ott bent minden úgy van, ahogy én hittem, ahogy én tudtam; azok laknak ott, kik az örök tűzre ítéltettek.

A pompásan kivilágított csarnokban megálltak; — a széles lépcsők drága szőnyegekkel voltak bevonva, s virágokkal díszítve, — a tánczterem oszlopán keresztül a

nis János, Keszler Jakab, Lőrincák László, Konrad János, Szilágyi József, Egey István, Debrecezi Sándor, Nagy Gábor, Megyesi Gábor, Varga Károly, Dávidházy Imre, Fries József, Schönfeld Fülöp, Kleunn Lajos, Vági Sámuel, Preiser Salamon, György János, Szabó Mihály, K. Tóth Sámuel, Nagy András, Fodor Gábor, Kolda Károly, Zsengeller Pál, Dolozsilek János, Balassa Károly, Soukup Ferencz, Jámor György, Richer Károly, Lux Károly. Polgármester ur, mint az értekezlet elnöke röviden vázolja a Budapesti 1885-ik évben rendezendő ezen első nemzeti kiállításunk fontosságát, előadja, hogy noha eddig is a kerületi kiállítás bizottság irodájában szép számmal történtek bejelentések, mindazon által még sem oly mérvben, mint azt egy ily nagy lakossággal bíró városból, mely anynyi képzett iparost és versenyképes gazdát foglal magában, méltán megvárni lehetne.

Debreczen városa, mely egy nagy vidék központja kíván lenni, kell, hogy ezen kiállítás alkalommal a versenyterén hírnevéhez méltóan és tehetségéhez is mérten képviselet legyen, miszerint lássa az egész országot, sőt lássa a külföldi Debreczen ipari haladás és gazdasági fejlődés tekintetében nem az utolsó azon városok között, melyek a korral való haladás színvonalán állanak. Különösen pedig, miután a város is meghozta már a maga áldozatát, megszavazván 5000 frtot a debreczeni kiállítás tárgyainak térdíjára és szállítási költségeire, óhajtanó, hogy minél tömegesebben vegyenek részt a kiállításban.

E célból tartotta szükségessé az értekezletre meghívni azon egyéneket, a kik versenyképességükkel fogva sem maradhatnak el a kiállításban való részvételtől, hogy őket közvetlenül is felkérje, hogy egy város, mint a kiállítás sikerének biztosítása érdekében mielőbb tegyék meg bejelentéseiket.

Ezután Dr. Király Ferencz ur a kerületi kiállítási bizottság titkára emelt szót, s azok után, miket elnökölt polgármester ur, elmondott, rövid szavakkal vázolta a kiállítás fontosságát, s feleltette hogy az első nagyobbserű országos kiállítás a magyar iparosságának és gazdagságának már csak azért is lehető nagy számban kell képviselnie, mert az Ausztriával közelebb kötetendő kereskedelmi szerződés megállapítása alkalmával ugy ipari, mint gazdasági tekintetben sokkal nagyobb engedményeket lehet majd kivívni, mint a minöket lehetett eddig. És ez természetesen is, mert eddig még ipari fejlődésünket és versenyképességünket nem tudtuk kellő áttekinthetőséggel bemutatni a világnak, — jóllehet arra, oly kedvező kiállítási alkalom, mint a mostani nem is nyílt még eddig. Epen ezért, oda kell törekedni most a haza minden egyes polgárának, hogy a kiállításban való minél tömegesebb részvétel által elérhessük azon eredményeket, melyek iparunk védelme tekintetében okvetlenül szükségesek. Felosorolja ezután azon iparágakat, melyek az eddig történt bejelentéseknél kevésbé, vagy éppen nincsenek képviselve, s felhívja az értekezlet minden egyes tagját, hogy már most jelentsék hajlandóságukat a kiállításban való részvételre.

S ezután a Lajos ur, a ker. kiállítási bizottság alelnöke a maga részéről szin-

— Fogd be a szádát, te barom és aludjál. — Ez minden éjjel így megy!

— Minden éjjel! — — ismételte a másik — igen, mert nem hagy békét, minden éjjel eljön és gyötör! — rossz indulatokkal születtem, heves természetem gyakran elragadt, sok hibát követtem el, gonosz természetem már másodsorhoz hozott e helyre; de hiszen, ha bünt követtem el, a büntetést is türom! — Azonban van egy bűnöm, melyet nem vallottam be. — Midőn most legutoljára szabadon bocsátották, s a régi gazdám háza előtt elmentem — felforrott bennem a méreg — mert sok minden eszembe jutott — egy gyufát huztam végig a falon; a gyufa meggyúlt, s talán a szalmafedélhez egy kissé közelebb ért mint kellett volna, — és minden leégett — minden, olyan izzó forróság vett körül, mint a milyen azóta gyakran jó reám. A tüzoltás körül én magam is segítettem, az istállóban lévő állatokat nagy bajjal megmentettük! — Sem emberét, sem állatát nem esett áldozatul, — csak egy csomó galamb, ezek ijedtükben egyenesen a lángokba repültek, — és a láncon levő házörző kutya — erről egészen megfeledkeztem, a megközelíthetetlen tüzvész közül rémület ordítás hangzott — és — még most is midőn aludni akarok, mindig azt az irtózatot vonítást hallok, — s midőn már elaludtam, ez a nagy borzas szörű kutya ide jön, rém felszök és ordít — és nyom — és kizino! — — Hallgassd hát a mit mondok!

— Horkolni tudsz, — igen, egész éjjel alszol és hortyogsz, — de én — én egy rövid óránegyedig sem nyughatom!

A felhevült rabnak vérben forogtak szemei, dühösen a társára vetette magát, s összehorított öklével verte.

— Az a Matyi ismét megbolondult! mondák egymás között a foglyok; — oda mentek, megfogták, erősen megrázták, a földre vetették, ott aztán úgy összekötözték, hogy a feje a két térde között volt, s moczszani sem tudott; a szegény Matyinak a vére a szoros kötélek alatt kibugygyant.

— Ne bánjatok oly durván vele, megölik ezt a szerencsétlent! — kiáltá a lel-

tén melegen ajánlja a kiállítás ügyét az értekezlet tagjainak figyelmébe. Az ezután kifejtett eszmészerűen aztán azon eredménye lett, hogy az értekezlet csaknem minden tagja legott bejelentette a kiállításban leendő részvételét; sőt P o s s e r t János ur, ki gyógyónövények kiállítására nézve tett ígéretet, azon, az értekezlet által köszönettel fogadott ajánlatot is tette, hogy azoknak, kik a kiállítás borokat palackokban szándékoznak kiállítani, a palackok dugosolását és etiketirozását a nála lévő és ezéla legalkalmasabb gépezzel s jó minőségű parafával szíves készséggel eszközözi.

Ezzel polgármester ur az értekezletet befejeztetnek nyilvánította. — Ezek után, ha városunk közönsége körében még lennének kik a kiállításra vonatkozó bejelentő leveket meg nem kapták volna, s a kiállításban részt venni óhajtanak, szíveskedjenek a kereskedelmi és iparkamara helyiségében lévő kiállítási irodához fordulni, hol bejelentési leveket és ez ügyben mindenemü felvilágosítást készséggel nyerhetnek.

Ft. Révész Bálint püspök felköltöztöje.

— Elmondott a Jókai-pár tiszteletére rendezett banketten januári 25-én.

Midőn most a színművészet tündér királynéja dícsényben megfutott 50 éves pályája öröm s búcsu ünnepeit üli közöttünk, hogy ha pályája magaslattán közvetlen miénk s színházunk nem lehetett is, legalább, mint leáldozó nap az alkonyról búcsu s áldozó fényugrait hintse Debreczen városára és annak színházára, melyekhez, mint mondá, oly sok édes emlékek kötik, nem mernék üdvözlésére szót emelni, ha mig ő Thália oltárán, k kimagasló papnéja, én a hittemplomának főpapja, nem volnék s így szellemi viszonyban s közelségben nem érezném hozzá magamat.

Mert ha tünyelven szólhatnék is, úgy sem lenne az méltó ó hozzá, ki oly varázs és elbűvölő hatalommal tudott szállani, működni Thália oltára mellett; ha ifju, nem pedig az élet öszén már hervadozó lellem gondolatának szóvirágát hintoném is elibe, ezek sem foglalhatnának helyet hosszú s dícsőségek pályáján nyert babékoszorúiban.

Igy pedig érezve a szellemi viszonyt s közelséget, a melyben egymáshoz állunk, még is bátorságot veszek magamnak, hogy szóljak hozzá e magasztos ünnepélyen. Különböző ugyan a két templom, két oltár, melyek egyikének ő papnéja, másiknak pedig én papja vagyok; mert amaz a művészet varázs hatalmával, ez pedig a hitnek láthatatlan nagy erejével beárnyékolta ház; amannak könyvei az emberi lángelmék művei, emezé pedig Istennek kijelentése, a biblia; amabban a művészet igéző hatalma, ebben az örök ige egyszerű fenségessége ragadja, vonza, heviti, s emeli a szíveket és lelkeket: de még is mindkettőnek egy s közös célja van, tudniillik, az édes anyai nyelvnek, honszerelmének, s miveltségnek ápolása és tökélyesítése.

Midőn sokszor vagy hűtlenség vagy erőszakos elnyomatás miatt szinte haldokolt

kész; s mig kezeit védőleg a bűnhődő szerencsétlen felett kinyújtotta az alatt a jelet ismét megváltozott.

A gazdagok fényes terméin és a szegények kis szobáskáin vonultak át; kicsapongás irigység, rágalom, árulás és több ilyen halálos bűnök mellett mentek el; a mennyei büntető törvényesek anyála, a bűnösök vétkeit és mentésüket olvasta fel; a mentés sem volt valami fényes, de hiszen az istennel szemben tartott, az istennel, a ki a szívek mélyében olvas, a ki mindent tud és ősméri azt a rosszat, mely belülről ömágnak által jó, és ősméri azt a rosszat, melybe környezetünk s külső körülményeink által sodortatunk, de az isten kegyelmes bíró, mert ő maga a kegyelem és szeretet!

A lelkes keze reszketett, nem mert kinyújtani — a bűnös fejéről nem bátorokdott egyetlen egy szál haját kihuzni. És szembeiből kisorsodultak a könyvek, mint a könyörület és szeretet enyhítő forrása, melynek hűsítő vize a pokol örökké égő tüzét kioltja.

Ekkor hallatszott a kakas első kiáltása. — Kegyelmes isten! — kiáltá a lelkes — add meg feleségemnek azt a nyugalmat, melyet én nem tudtam megszerezni. — Már megkaptam! mondá a halott üdvözült mosolylyal. — A te kemény szavad, az emberiség felett való kétségbeesésed az isten és teremtményei iránt táplált sütéit hited volt az, a mi hozzád a siromból is visszahozott! Tanuld meg az embereket ősmerni! — Ne ítélj el őket oly hamar, mert még a gonoszokban is él az istenségnek egy része, egy olyan része, mely a pokol tüzét kioltja, s a pokol kínjai fölött győzedelmeskedik!

A lelkes egy forró csókot érzett ajkán; felnyitotta szemeit; világosság volt körülte; szép tiszta napfény süttött a szobájába, hol a felesége élve s gyöngéd szeretettel és szeliden egy az isten által küldött nehéz álomból csókjával ébresztette föl.

már az édes anyai nyelv: e két oltár tüznél melengtetett az fel s keltett új életre midőn nehéz időkben bün volt a honszerelm s elnémtva a szó, bilincsbe verve a gondolat; e két oltárnál volt ezeknek menhelyük s édes, titkos kibuzgások. Érezte ezt, tudom a nagyság asszony, de éreztem én is a szabadságharoz elbukása után következett nemzeti elnyomatás kínos éveiben; sőt érezték velünk együtt sok hü honfiak és honleányok is.

Engedje meg hát Nagyságod, ki velem együtt, bár különböző ténen, de egy és közös nagy célra működött, ki a színművészet pályáján büszkesége, dicsekedése, utóéletlen fényű csillaga magyar hazánknak s nemzetünknek, — engedje meg, hogy ezen öröm és búcsu ünnepélyen mely tisztelettel üdvözölve önt, áldjam az isteni gondviselést mely nagyságos hazánknak, nemzetünknek és színművészetünknek adta, hosszú pályáján fennen ragyogtatta s e félszázados ünnep megéréség megtartotta; engedje meg, hogy Istentől, ki nagyságodnak ennyit adott, mény többet, számos boldog éveket könyörögjek.

Es minthogy, bár tulajdonképen saját magának ünnepe ez, de ennek örömeiben s fényében férje is, a mi koszorus költőnk s regényírónk is osztozik, mert hiszen nagyságokban a költészet és színművészet vitta egymás ellen a legszebb diadalt, a költő meggyőzte a művészt, a művész megmegtartotta a költőt s így mint mindketten legyőzöttek, de még is győzők, szívben lélekben egygő levének, engedje meg, hogy ne csak magát, hanem férjét is éltessem s tölem telhető lelkesedéssel kiáltam, hogy a Jókai párt, mint a regényirodalomnak és színművészetnek Cástor és Pollusként fénylő iker csillagzatát, hazánk, nemzetünk égén, a sziv világának egymásban bírt boldogságában, dícsőségek babékoszorúinak élvezetében, a magyarok Istené, soká még igen soká ragyogtassa!

Dr. Zelizy Dániel pohárköszöntője.

Száz esztendő versből idézem e két sort: „Oh Nap! ha én ma Phaeton lehetnék: Télben is tavaszi fényt hintgetnék!”

Tavaszi szép fényvel, — halálból életet, bánatból örömet, — hallgatag vidékből dalos vig világot varázsló sugárral köszönteném e nap a magyar nemzetnek hő szerelme tárgyát — koszorus költőjét.

A költőt a kinek lantja már megzendült, s mikor s drága hazánk egén pirosítani kezdett a szabadság vérrózsás hajnala.

A költőt, a kinek láng lelke tüzeröl gyujtható és gyujtá meg az ország szíve a hazaszeretet alvó szövetekéért.

A költőt, a kihez nem átalott hozzá férfözni akarni a bosszút lehellő halálos ítélet.

A költőt, ki mélyen gyászoló honának vizagztalója volt . . . nap lementé után . . . mikor csillag nem jött.

A ki vizagztaló szóért messze tájra — a költészet örök szép honába — járt el: a hol bu nem terem vagy ha van fájdalom: „Cziprus lombok” alá virágnak buvik el. Ebből a világból hozta a mi költőnk Dél költészetének szivárvány színeiben ragyogó pompáját s Eszkar széptanából a komoly fenségést, s koszorus font nekünk „vadás virág-ból” — a „szomorú napok” alatt elregejté a letűnt időknek s egy „magyar nábobját” „Erdély aranykorát” és tömördek sok mást s muzsája fejére örökkéig diszáló ékül tüzte oda „fekete gyémántját”

Ezért a költőért — a magyar nemzetnek soha meg nem haló nagy Jókaiért üritem e pohárt.

S mikor pohár csengés imája felszáll a magyarok imádtól erős Istenéhez, ő magával felviszi ezt a szót, hogy „eljen”: zendüljön utána megannyi Tihanynyá változott szivünköl — — „negyven év viszhangja.”

A szabadelvü-kör bálja.

Debreczen jan. 28.

Szombatoneste tartott meg a négy éves jöhírü multtal dicsekvő szabadelvü kör bálja. A referátát egy igazolással kell kezdenem. Szememre hanyátták, ugy este nyolcz óra tájban, hogy nem csináltam elég reklamot.

— Jó bornak nem kell czéger — mondogattam reményteljesen. — S nem csalódtam. Mire az első négyesre került a sor a nagy diszterem szüig megtelt, s a négyest nemkevesebb mint öt colomban 120 pár tánczolta. Ily szám pedig Debreczen farsangi eseményeiben ha nem páratlanul csak azért van, mert a szabadelvü párt bálján mindig ily nagyszámu tánczoló fiatalok gyül össze.

S kik tánczoltak? Jártá ott határtalan jókedvvel mindenki elkezdve a frakktól felfelé a pengő sarkantyúig.

Láttunk ott frakkot, egyszerű kabátot, magyar nadrágot, penczelt, s ezüst gombos ujjast Volt ott herceg, gróf, báró, a törzstisztek nagyrésze, hivatalnokok, ügyvédek, orvosok, kereskedők, iparosok, a legjobb módu paraszt gazdák. Jelen volt egyzóval Debreczen város minden rendü tekintélyes polgársága, képviselve volt a társadalom minden osztálya.

S hogy összevegyült ez a közönség! Mennyire nem idegenkedett egymástól. A frakkos ur karonfogta azt a telt arczu pörge

bajuszu, magyar nadrágos pengő sarkantyus kis gazdát, bemutatva egy kis asszony n a k s a k i s a s s z o n y j á r t a v e l e o l y a n tüzzel olyan odaadással, hogy szinte gyönyörűség volt nézni.

Egy kis uri menyecske egyre azt panasztolta, hogy szeretne egy igazi csárdást jární, de legény nyel ám, csak hogy a mint látja, egyik sem meri elhívni.

Nekem se kellett több, kerítettem neki egy igazi jókedvben levő legényt, a kivel megértettem a menyecske szándékát.

Meg is tánczoltatta ugy, hogy soha sem feleli el. Ez a csárdás körülbelöl másfél óra hosszáig tartott.

Ha meg nem itélnék érte, tennék egy merész állítást. Azt mondanám, hogy a szabadelvü kör bálja az igazi debreczeni bál. — Elite-bálhoz Debreczennek, — mi tagadás benne, — kicsi közönsége van. A szabadelvü kör bálja az, hol vegyül az a két elem, mely Debreczenben lelkileg össze van forrva, s mely hogy nem együtt kerete eddig a szórakozást, annak csak az volt az oka, hogy nem nyujtottak rá módot s alkalmat.

Szerencsére a szabadelvü kör most már minden évben megadta rá az alkalmat, s bizony örült az ember lelke, mikor látta azt a testvéries szép egyetértést, barátságot, melylyel az uri osztály és polgári (civilis) egymás iránt viselkedik.

Ilyen mulatságokra lett volna már nagyon régen szükség Debreczenben, s akkor bizonyosan többet tudunk volna elérni a társadalom minden ágában. — Csak rosszakaró ámitók azok, kik a vakító porkért azt hányják szemébe a polgárságnak, hogy Debreczenben az uri osztály küllön kasztot képez, melyből a polgári elem ki van zárva. Nincs kizárva. Sőt ime maga keresi rá az alkalmat, hogy vonzalmának, testvéri ragaszkodásának fényes tanujelét adja.

A piros pozsgás tele arczu, — eleven tekintetü polgár leány örömmel járta a gavalállal, s megfordítva uri leányának és urhölgyeink kicsapó kedvvel mentek tánczba a legényvel, ki ugy nézett ki, mint megannyi derek magyar dalia, lilaszínü magyar nadrág s kurta ezüst gombos dolmányában, csengőbongó sarkantyúval s huszár módra kipredett bajuszával. — Azt a tánczot kellett volna megnézni! Nem rázta testét idomatlanul, esetlenül, s nem kurjongatott hozzá, nem lobogtatta kendőjét, hanem járta olyan igazi jókedvvel, olyan magyarosan, olyan lobogó tüzzel, lelkesedéssel, hogy gyönyör volt nézni.

A jelen volt hölgyközönség élén ott tiszteletük gróf Degenfeld József né ő nagyságát és a nögyelet szeretetreméltó elnököt Veres László né urnót. —

A jelen voltak teljes névsorát ezuttal is lehetetlen volt összeállítanunk. Ösméreseink közül a következők neveit jegyeztük fel: Altmann Juliska, Balkányi Szabó Jolán, Borbély Juliska és Erzsike, Bészler Luiza, Bakó Ágnes, Csáky Katinka, Dusa Eszti, Etei Eszti, Fráter Erzsike, Farkas Eszti, Fráter Anna (Ér-Semjénből), Györy Zsuzsika, Glück Matild, Havi Lajosné, Horvát Eszti, Harsányi Mariska, Jakobovics Fáni, Kuczik Erzsike, Kovács Kornél, Kapos Ernesztina, Konti Emilia, Kulcsár Erzsike, Király Eszti és Ilonka, Kanengieszer Ernesztina, Lengyel Ida, Mayer Emliné, Márk Ilka, Márk Endréné, Máró Lina, Markovics Anna, Nemes Ilonka, Nagy Erzsike és Eszti, Nagy Mihályné, Neumann Matild, Incedi Nagy Erzsike, Orbán Jolán, Onody Mariska, Péchy Mihályné, Pelesky Róza, Pálffy Juliska, Róth Piroksa, Rosenthal Mari, Sesztina Ilona, Szentesi Erzsike, Szabó Margit, Székely Gizella, Schwarz Róza, Szele Györgyné, Szida Teréz, Thót Mariska, Tikos Imréné, Tóth Mariska, Tikos Anna, Trázi Ida és Ilka, Tóth Juliska, Tótvölgyi Tituszné, Ungvár Ilonka és Erzsike, Vay Vilma (Bájos), Pálffy Anna, Vértési Arnoldné és Vertán Anna.

A szépen sikerült bál hajnalig tartott Oláh Józsi pompás zenekara mellett.

A depr. iparos ifjuság egyletének évi jelentése az 1883-ik évről.

(Vége.)

7. Az egészségügyi viszonyok az elmúlt évben sajnos sokkal kedvezőtlenebbek voltak, mint a megelőző évben, mert mig 1882-ben csak 7 beteg tagja volt egyletünknek, halottja pedig egy sem, addig a most lefolyt évben 32 betegje és 2 halál eset adta elő magát.

8. A mi már egyletünk vagyoni állását illeti, e tekintetben a következő statisztikai adatokat van szerencsém elő terjeszteni.

a. az egyleti gazdai számadás szerint bevétel volt 689 frt. 87 kr. tehát az előző évi 513 frt. 27 krmál 176 frt. 60 krmál több. Kiadás volt 102 frt. 12 kr. tehát a megelőző évi 71 fr. 91 krmál 30 frt. 21 krmál több. A gazdai számla tehát ez idén 146 frt. 39 krmál kedvezőbb az előzőnél.

A pénztári kimutatás szerint ez idén bevétel volt 2630 frt. 93, tehát megelőző évi 1211 fr. 25 krmál egész 1419 frt. 68 krmál több, kiadás volt 2609 frt. 75 kr. tehát a megelőző évi 1584 frt. 89 krmál 1024 86 krmál több.

De hogy tisztábeli vagyoni állmérévnek, — ug alapján constat beaztával az e ve 2769 frt. 14 év végén volt 6 kr. az egyletü kr. együtt 356 1883-iki tisztá m szen, az 1882 é teséggel deficit 9. A köny mutatósa szeri szerint 595 öm könyvtára 1130 évi gyarapodás egy helység ne dig 820 önálló zás ismét csak, hogy egyletünk a könyvek kielegformát tuln idezték elő — a tünk tagjainál s a nemesebb s ségérzt.

10. A mi hoz tartozó in leltározó bizotti szerint 1439 frt

Ezek szer teileiben sumás a. készpén b. könyvek c. ingóság

Vagyis a frt 21 kral ked letünk beleletését befejezn f. évben fogván ik évt betöltel lasztmány aró neplj minden tessék meg, e küldött ki az más részt pe mány tag kezoz letra 20 frtot rozta el. A m dor ügyvéd ur rája volt szive

II. Ezek t türelmével tulsv rövidséggel köv egyletünknek m egyletek vezéré séről.

Időnk na igénybe, — me melyek elől kite megakartunk te méltóztatnak tu ban tartott orsdotta, hogy a gyülés 1883-bar sal kapcsolatos ez alkalommal vel s több függ sével egyletünk ta meg.

Az e rész kintetben mind pilag lett anna azokról főleg a tett terjedelmes zonyára önök szerezték volt annyit felemliti miatt nem Kolo össze az orszo tott meg az 18 napjain iparos csolatosan, me testvéregylet r iparos ifjai, tel többen pedig k vándor gyüleés tagja által ké

Hogy ve lelkiösméretese terhes hivatalt nézve legyen e az országos va szavazva egyi működéséért, a osztatlan bizal ismét felajánlá adott kifejezés letünk képvisei sem voltak naj egyli elnökét é lési tagokul va egyletünket tis merésének adozést.

Nem fog tisztséget a vá tán azért mert másrészt pedig kíván, ugy ho elmúlt évben is Ezen tekintet folytán a vezégedi tesvéregy kétédünk fel melynek mi a számlottuk.

Ennyi az történetből kie ményének hü véltük.

De hogy tiszta képét lássuk az egyleti pénzbeli vagyoni állásának s a vagyoni haladás mérvének, — ugyancsak e pénztári kimutatás alapján constátáljuk, hogy míg az 1882-ik év bezártával az egylet tőke pénze összesen véve 2769 frt. 14 kr. volt, addig a most bezárt év végén volt a takarékpénztárba 338 frt. 6 kr. az egyleti pénztárban pedig 163 fr. 45 kr. együtt 3550 frt. 51 kr. tőke, tehát az 1883-iki tiszta nyereségy 781 frt. 37 krt. tezesen, az 1882 évi 373 fr. 64 kr. tiszta veszteséggel deficitellen szemben.

9. A könyvtári leltározó bizottság kimutatása szerint van az egyletnek ez idő szerint 595 önálló műből 807 kötetből álló könyvtára 1136 frt. 60 kr. értékben. Mult évi gyarapodás 110 füzet adományokból, s egy helyiség névtár, könyv forgalomban pedig 820 önálló mű volt. Az itteni adományozás ismét csak annak szolgáló bizonyítékul hogy egyletünk pártolt és kedvelt intézmény, a könyvek kielégítő forgalma pedig miután e forgalmat elnyomó részben rendes tagok idézték elő — arról tanuskodik, hogy egyletünk tagjainál megvan az önképzési akarat s a nemesebb szellemi élvezet iránti szükségzet.

10. A mi továbbá az egylet tulajdonához tartozó ingóságokat illeti, azokban a leltározó bizottság kimutatása szerint ez idő szerint 1439 frt. 53 kr. érték fekszik.

Ezek szerint az egylet vagyona többteleiben sumással összefoglalva — áll.

a. készpénzben	3550 frt 51 kr.
b. könyvekben	1136 frt 60 kr.
c. ingóságokban	1439 frt 53 kr.
együtt:	6116 frt 94 kr.

Vagyis a mult évi vagyoni állásnál 984 frt 21 kral kedvezőbb, végül — mielőtt egyletünk beléletének s viszonyainak ösmertését befejeznénk, megemlítiük még, hogy e f. évben fogván egyletünk fellállításának 10-ik évét betöltöni. Jó eleve intézkedett a válassztmány arról, hogy az első jubilaris ünnepegy minden tekintetben fényesen ünnepeztessék meg, e czélból egy részét bizottságot küldött ki az előkészületek megtételére — más részt pedig L. Nagy Bálint választmányi tag kezdeményezése folytán — ki e czélra 20 frtot is adományozott, — az egylet 10 éves történetének megiratasát határozta el. A munka elkészítését Vadon Sándor ügyvéd ur, — egyletünk e veterán barátja volt szives elvállalni.

II. Ezek után nehogy a t. közgyűlés türelmével tulságosan vissza éljünk a lehető rövidséggel következőekben emléksznünk meg egyletünknek mint a hazai iparos ifjúsági egyletek vezéregyletének mult évi működéséről.

Időnk nagy részét e hivatal vette igénybe, — mert tömérdek volt itt a teendő, melyek elől kitérni nem lehetett, ha emberil megakartunk felelni e diszes állásnak. Mint méltóztatnak tudni az 1881-ben városunkban tartott országos vándorgyűlés kimondotta, hogy a következő országos vándorgyűlés 1883-ban segéd és tanonczi kiállításal kapcsolatosan Kolozsvárt tartandó meg, e alkalommal a vándorgyűlés előkészítésével s több függőben maradt ügyek elintézésével egyletünket, mint vezéregyletet bízta meg.

Az e részben történtekből, miután e tekintetben minden fontosabb mozzanat hirlapilag lett annak idején nyilvánvalóvá téve, s azokról főleg a szintén hirlapilag ösmertett terjedelmes vezéregyleti jelentésből bizonyára önké mindnyájan teljes tájékozást szereztek volt — elegendőnek tartjuk csak annyit felemlíteni, hogy közbőjezt akadályok miatt nem Kolozsvárt, hanem B.-Gyulán hírtük össze az országos vándorgyűlést s itt tartatt meg az 1883. év augusztus hó 19 és 20-ik napjain iparos ifjak munka kiállításával kapcsolatosan, mely munka kiállítását a gyulai testvéregylet rendezett, s melyen városunk iparos ifjai, tekintélyes számmal vettek részt, föbben pedig kitüntetés nyertek. Magán a vándor gyűlésen egyletünk saját költségén 6 tagja által képviseltette magát.

Hogy vezéregyleti megbízatásainkban lelkiösmertesen eljárunk, s a reánk bízott terhes hivatalt közmegelégedésre viseltük, erre nézve legyen elég annyit kiemelnünk, hogy az országos vándorgyűlés hálás köszönetet szavazva egyletünknek ügybuzgó s sikeres működéséért, a vezéregyleti tisztess hivatalt osztatlan bizalommal s lelkes ovatiók között adott felajánlá nekünk, s nagy sajnálatának adott kifejezést, midőn mi azt — mint egyletünk képviselői többszörös rábeszélés után sem voltunk hajlandók elvállalni. Egyszermind egyt. elnökét és titkárát állandó vándorgyűlési tagokul választotta el, mivel ismét csak egyletünket tisztelte meg s az iránti ösmertésének adott ezzel is praguus kifejezést.

Nem fogadtuk pedig el a felajánlott tiszttséget a választmány megállapodása folytán azért mert az tömérdek munkával jár. másrészt pedig tetemes pénzbeli áldozatot kíván, úgy hogy egyletünknek e czimen az elmult évben is 216 frt 61 kr kiadása volt. Ezen tekintetből történt visszalépésünk folytán a vezéregyleti teendőket melye a szegedi testvéregylet választotta el, mely nem kétkedünk feladatának magaslatain áll, s melynek mi a vezéregyleti irattart már át is számoltuk.

Ennyi az t. közgyűlés! mit a mult év történetéből kiemelni s ezekben annak s eseményeinek hü képét híven visszatüköztetni véltük.

Ezek után nem habozunk kinyilatkoztatni, hogy midőn önkének mint eljárásunk felett iteni hivatott bírának mult évi sáfarkodásunkról a fentebbiekben számot adánk, nyugodtan nézünk önké itélete elé, mert legilletékesebb s legigazabb bíránk önelki ösmertünk már megnyugtatót bennünket a felől, hogy tartozásban nem maradtunk.

Most pedig bocsut mondvá önkének e helyről őszintén kívánjuk, hogy ifju egyletünk immár a kezdet nehézségeit leküzdve s egy sebb jövő alapját már is megvetve gyarapodjék folyton, folyvást úgy szellemi, mint anyagi erejében s úgy fejtében mint tagozataiban önzetlen munkás férfiakkal bővelkedve minél előbb jusson el a virágzás legmagasabb fokára, s azon állandóan fennmaradvá éljen az idők végtelenségéig s mintilyen munkálja folytonos sikerrel a helybeli iparos nemzedéknek, s egyáltalában a debreczeni iparos osztálynak jólétét s végre legyen fontos tényező mindenhol a hazai iparügy előmozdítása s felvirágoztatása körül.

Debreczen, 1884. jan. 20.

Serli Ede,
elnök.

Dr. Nagy Gábor,
titkár.

Napi hírek.

— **Paloták városa** vagyunk mondta Jókai Mór a banketten tartott gyönyörű felkőszöntőjében. Ez az elnevezés méltán büszkévé tehet nehány tekintélyes háziurait, a kik városunk szépítés érdekében semmi áldozatot sem riadtak vissza, de viszont több piacz utcai háztulajdonosra az inronia hatását is gyakorolhatta ez elnevezés „paloták városa.” Piacunkon még ma is van egy pár olyan viskó, régi, ódon elrongyolt házikó, a melyet talán az idegen nem vesz észre a gyönyörű házak mellett, de a melyekre mi szegyenkeze gondolunk, mikor az ország legnagyobb írója Jókai Mór: „paloták városának” mondja Debreczen Elismerjük azt, a mi elismerést érdemel. Például Biedermann E. megmutatta, hogy milyen épületnek kell egy olyan város főterét, mint Debreczen díszítenie. Példája több más háziurra is buzdítólag hatott, s tekintélyes házbirtokosaink egymásután siettek házaik díszítésére. — Hiszünk hogy Jókai Mór czélzása ezutánra még buzdítóban fog hatni; hogy kik azok a kiknek leginkább érteni kell abból, azt mindenki eltalálhatja.

— **A debr. kereskedői kör** létezése tárgyában kiküldött bizottság tegnap a terményesarnok helyiségében gyűlést tartott s az alapszabályok megalkotásával foglalkozott.

— **„Jolánka csárdás”,** ez a czime a legújabb helybeli zenéi termékek melyet lapunk munkatársa Szabolcsi Lajos szerzett. Ez új csárdás a helybeli népzene karok még a jelen farsang folyamán fogják bemutatni.

— **Révész Kálmán** főiskolánk e tehetőséges ifju tanárától „A reformatói hatása hazánkra” czim alatt érdekes tanulmány jelent meg kis füzetben. A füzet a helybeli könyvkereskedésekben 10 krajczárjával kapható.

— **Táncvigalom.** A debreczeni iparos ifjúság által jövő február hó 2-án a Bika dísztermében tartandó táncvigalom — mint az előkészületekből megítélhető — egyike lesz az idény legfényesebb vigalmainak. A rendezőség mely minden más alkalommal a közönség érdekében mindent megtett, ugy ezuttal is a legnagyobb mérvű intézkedéseket teszi, hogy a megjelenő közönség kényelme minden irányban kielégítve legyen. Felhívjuk tehát a nagy közönség figyelmét ezen előre sikerültnek ígérkező táncmulatságra.

— **A Jókai-pár Karczon.** Karczag város közönsége, tüntetést rögtönzött az indóházban, az átutazó Jókai-pár tisztelőire. A fellobogzott indulóház peronján a város előkelősége, értelmisége és a zászlókkal kivonult ifjúság, valamint az ipartársulat tagjai vártak a vonatot, mely pontban 2 óraker délután robotott be a pályaudvarba. Egetverő éljenzés harsant fel erre s a zenekar indulót játszott. Az éljenzés lecsalapultával Jókai és neje szalonkocsijukból kiléptek és az egybegyűlést előtt meghajtották magukat. Erre Papp Elek polgármester, ki díszmagyarban volt, eléjük lépett s a város nevében üdvözlöte őket. A beszéd után két díszes babérszorut nyújtottak át az ünnepelethez, Jókainak Popovics Zsigmondné, Jókainénak Csánányi Béláné urnök. Jókait és nejét az impozáns tüntetés látszólag meglegte; mindketten meghatóttan mondták köszönetet. A vonat ezután a vasuti igazgatóság szíveségéből még egy negyed óráig időzött a pályaudvaron, melynek elteltével ismét felharsant a lelkes éljenzés s ugy Jókai, mint Jókainé még egyszer kezet szorítva a közelállókkal, szívélyesen elbucsztak tőlük s folytatták utjukat. A vonat már messze elrohogott, mikor a közönség még mindig lelkesen éljenzett, a Jókai-pár pedig kendővel intett bocsut a kuncnoknak.

— **Köszönet.** A folyó év és hó 15-én tartott jogászbal alkalmából a helybeli gázgyár tekintetes igazgatósága a gazvilágítás árából 50 %-et elengedte; midőn az igazgatóság e nemes tettét nyilvánosságra hozni kedves kötelességemnek ismerem, egyuttal a fenti adományért a jogászegylező egylet nevében hálás köszönetem is nyilvánítom. Debreczen Január 24. 1884. Luby Zsigmond b. b. pénztárnok.

— **Gyászjelentés.** Mély fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk forrón szeretett férjem, illetve, édes atyánk néhai VERES LÁSZLÓNAK a debreczeni ref. egyház tanácsosa és pénztára ellenőrének életének 40, boldog házasságának 17-ik évében, hosszas, de különösen 2 havi súlyos szenvedés után folyó hó 27-én reggeli 2 és fél óraker, tüdőgyümökörben történt gyászos elhunytát. A megboldogultnak földi részei folyó hó 29-én kedden délután 2 óraker, előbb a hatvan-csoknai-utczai 1451. sorszámu házuknál, majd a nagytemplomban tartandó rövid ima után a hatvan-utczai sirkertben fognak örök nyugalomra letétni. Mely végtisztességtételre a bodogultnak rokonait, barátait, ismerőseit, általában a résztvevő közönséget bánatos szívvel meghívjuk. Debreczen 1884. január 28-án. Az elhunytat bánatos özvegye özvegy Veres Lászlóné Alföldy Eszter; gyermekei: Margit, Gyula, László, Károly, Sándor és Ilona.

— **Színházunkban** a legközelebbi újdonság Nyirő Sándor: „A füttty” czimű népsziműve lesz. — A főszerepet Örléy Flóra k. a fogja játszani, ezenkívül csaknem az összes személyzet szerepelni fog a darabban.

— **Miskolczy Béla** fiatal kereskedő eljegyezte a vidék legszebb hölgjét Szabó Jozefa urnöt.

Siposné Dobozi Lina holnapi jutalomjátékát ajánljuk a közönség figyelmébe. Siposné a színtársulat egyik érdemes tagja, ki gyakran kiérdemelte a közönség ösmertését s csak közelebb is a „Nézd meg az anyját” czimű vigjátékban oly pompás alakítást producalt, milyenben csak kevés-szer nyilik alkalmunk gyönyörködhetni. Az „Essex gróf” régebben egyik legszivesebben látott darabja volt a közönségnek, s a czimszerep a megboldogult Rónainak force szerepe volt.

— **Adakozások a Jókainé aranykoszorujára.** (3-ik közlés.) Gr. Csáky Kálmán 5 frt, Steinfeld Adolf 3 frt, Áron Miksa, First Mátyás, öz. Hegyi Mihályné, Dr. Kola Jánosné, Tóth Antalné, Révész Bálintné, Bulszter Ágoston, Falk Lajos, Nemes Kálmán, Dalmy Károly, Varga Ferencz, Legányi Gyula, N. N., Ármós Bálint, Bloksay József, 2—2 frt; Leszkay Ferencz. Br. Schell Rezső, Ujházy Károly, Dr. Kemény Mór, First Odón, Lippmann Sámuel, Stern Sámuel, Weinberger Lajos, Feischl Károly, Dr. Balkányi Miklós, Ember István, Tóth István, Fischer Nándor, Nemes Ilonka, Komlóssy Karolina, öz. Komlóssy Imréné, Csiky Lajos, Kövy Lajos, Borsos Ferenczné, Rott Sámuelné, Bechert Manó, Berger Mór, B. F., Gültl Nándor, Ábrahám László, Láneczy, Knoll Pál, Stenczinger Károly és N. N. 1—1 frt. Valaki 50 kr.

— **Színházi műsor.** Hétfő: „Doktor Klausz” vigjáték; kedd: „Essex gróf” dráma; szerda: „Nézd meg az anyját” vigjáték; csütörtök: „A könyvtárnok” vigjáték; péntek: „A koldusdiák”; szombat: „A füttty” népszimű; vasárnap: „A cigány” népszimű; hétfő: „A szidó-honvéd.”

— **Mailáth gyilkosai** előtt a kuria ítéletét erősen titkolják. Az örök büntetés és elbocsátás terhe alatt el vannak tiltva attól, hogy akár szóval akár magukviselével elárulják az elítéltek sorsát. — Ezek azonban ösztönszerűleg tudják, hogy sorsuk el van döntve, a nevezetes, hogy mind a hárman erősen hiszik azt, hogy a halálbüntetéstől megmenekültek. Berecz és Pitély jó hangulatban vannak: ez utóbbi egész nap vidám nótákat füttyöl. Spanga ugyan szintén hiszi, hogy nem ítélték halálra, de azért örömet még sem mutat, szofukar és magába sülyedt.

— **A lutrizás szenvedélye** ellen küzdeni haszontalan fáradság, legalább Olaszországban. Egy ismert író röpiratot írt a lutri ellen, s azt az egész sajtó melegen üdvözölte. Jósolgatták, hogy a lutrizásra kapatott közönségre bizonytal igen nagy hatással lesz e röpirat, s nem fognak többé annyit lutrizni: A röpirat megjelenése után kevéssel a szerző nagy meglepetésére a következő levelet kapta. „Tisztelt uram! Mély köszönetet mondok önnek a lutrizásról írt könyvéért; egyuttal értesitem a szerencséről, mely engem ért. Az ön műve 88 oldalból áll, van benne 44 lap és 27-ikén jelent meg. En e számokat: 88, 44 és 27 megtettem a lutrin és a legutolsó huzásnál ternót csináltam vele.”

Legujabb.

„Debreczeni Ellenör” eredeti táviratai.

Budapest jan. 28. A képviselőház mai ülésén a honvédelmi tárca költségvetésének tárgyalása folytatott. Fejérváry államtitkár kijelenté, hogy a népfelkelés kérdése tanulmány tárgyát képezi. A mi azon körülményt illeti, hogy a honvédségnél nincsenek műszaki csapatok, oda nyilatkozott, hogy mozgósítás esetén az országban levő nagyszámu műszaki csapatokból beosztanak a honvédséghez. A költségvetés részletes tárgyalása után megkezdett, a pénzügyi költségvetés általános tárgyalása.

London jan. 28. Szombaton egész

Angliában óriási vihar dult. Roppant károk vannak. Számos hajó törés volt. Rhonda melletti kőszénbányában tegnap robbanás volt. 14 bányász meghalt.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.
Bérlet szünet.
Kedd jan. 29.
Siposné Dobozi Lina jutalomjátéka.
Essex gróf
dráma 5 felv.
Felelős szerkesztő és kiadó lapfőadonos
Vértesi Arnold.
Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Nyilt-tér.

Midőn Jókainé Laborfalvi Róza urnő jubileuma alkalmából átnyújtott a rany és ezüstkoszorúról a napokban említett tett a „Debreczen”, megjegyezte, hogy azon helybeli izraelita ötvösök remekeltek.

Az igazság érdekében ki kell nyilatkoztatnunk, hogy ilyen aranyművesek Debreczenben nincsenek, — hanem igenis vannak kereskedők, a kik kész tárgyakat importálnak.

Mig a Jókainé ünnep tartott nem akartuk nyilatkozatainkkal annak hangulatát zavarni, de most miután már lezajlott, a jövőre való tekintetből kötelességünknek tartjuk felemlíteni azt is, hogy a debr. aranyműves mesterek méltán elvárták volna a rendező bizottságtól, hogy tekintettel legyen reájuk, s ne idegen helyről tegyen megrendelést.

A debr. aranyművesek.

MATTONI-FÉLE
GISSHÜBLER
legjobb asztali- és üdítő ital,
kitűnő hatásának bizonyult köhögéssnél,
gegetajoknál, gyomor- és hólvaghu-
rutnál.
Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest.

3522 tk.

1883.

Arverési hirdetményi kivonat.

A h.-bözörményi kir. járásbíróóság mint tkvi hatóság közhírre teszi, hogy öz. Szabó Istvánné önkénytes arverési ügyében a h.-bözörményi kir. járásbíróóság területén levő s a h.-bözörményi 1786 sz. tj. könyvben 1885. és 1886. h. r. sz. alatt beirt ingatlanra a végrehajtási arverés joghatályával bíró arverést 600 forintban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1884. február hó 25-ik napján délelőtt 9 óraker alóirt bíróság hivatali helyiségében megtartandó nyilvános arverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Arverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 60 fit készpénzben, vagy az 1881 LX. t.c. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881. évi novemberhó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt H.-Bözörményben a kir. jbiróság mint teilekknövi hatóságnál 1883 évi decz. 18-án.

Szopó,
kir. aljárásbíró.

Árverési hirdetés.

A Semsey Jenő féle hitbizományi záros tömeghez tartozó és a balmaz-ujvárosi határterületen fekvő két következő pusztarész ugymint:

1-szor. A „nagy karinkói“ minden épület nélküli és 1100 □ ölével számítva 2100 holdat tevő gyp- és kaszálló földből álló pusztarész.

2-szor. A „dinnyésháti“ pusztarész, mely áll 1100 □ ölével számítva 854 holdat tevő gyp, kaszálló és szántóföldből.

Mindkét pusztarész folyó 1884-ik évi mártius hó 12-ik napjától számítandó 6 évre, a debreczeni tek. kir. törvényszék mint hitbizományi bíróságnak folyó 1884-ik évi január 18-án 338/1884. P. sz. végzésénél fogva kiküldött alulírott-

nak közbenjöttével közárverés útján haszonbérbe lévén adandó: ily czélból árverési határidőül 1884-ik évi február hó 21. napjának d. e. 9 illetve 11 órája Balmaz-Ujváros községhezánál azon figyelemzetéssel tüntetik ki, hogy az árverelni kívánók bánatpénzül előzetesen 1000 forintot a nagy karinkói, 600 frtot pedig a dinnyésháti pusztarészekért a kiküldött kezeihez letenni kötelesek.

Az árverési illetve a haszonbéri feltételek addig is a kiküldött törvényszéki bírónál ennek a kir. törvényszéknél levő hivatali helyiségében, ugyszinte zárgondnok Dalmy Károly urnál Debreczenben megtekinthetők.

Kelt Debreczenben 1884. január hó 23-án.

Szücs István,
kir. trvszéki bíró
mint kiküldött.

LOBMAYER JÁNOS FERENCZ

ménes-magyarádi

pincze bormérése

van:

B U D A P E S T E N

IV. sebestyén-tér 7-ik szám alatt.

Bejárat az udvarban.

Ajánlom dusan berendezett raktáramat:

kitűnő minőségű theák,
legfinomabb

jamaikai-, ananász-, cuba és brasíliai

r u m o k

többféle **theasütemények,**

francia és magyar **pezsgők,**

valamint magyar **csemege borokból**

CSANAK JÓZSEF.

MEGHIVÁS

a debreczeni ügyvéd egyletnek

folyó évi február hó 24-én délelőtt 10 órakor

az ügyvédi kamara helyiségén tartandó

K Ö Z G Y Ű L É S É R E.

TÁRGYSOROZAT:

Az alapszabályok módosítása.

Debreczen 1883. jan. 21-én.

SIMONFFY SÁMUEL m. k.

kir. tanácsos, elnök.

UJ DIVATU BETÜKKEL GAZDAGON BERENDEZETT NYOMDA DEBRECZENBEN.

A „DEBRECZENI ELLENŐR”

legújabb és legdivatosabb betűkkel

GAZDAGON FELSZERELT

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZENBEN, PIACZ, SIMONFFY-ház,

ajánkozik mindennemű nyomdai munka gyors és díszes kiállítására.

Községi és gyámi rovatos iven, hivatalos nyomtatványok,

MINDEN ALAKBAN.

ÜGYVÉDI ES KERESKEDELMI NYOMTATVANYOK,

FALRAGASZOK, KÖRLEVELEK, GYASZJELENTÉSEK, LEVÉLFEJEK ÉS LEVÉLBORITÉKOK,

báli meghívók, névjegyek, füzetek és könyvek

a legjutányosabb áron állíttatnak ki.

VIDEKI MEGRENDELÉSEK PONTOSAN TELJESITTETNEK.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettek.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettek.

(T.) Hog
nagy engedék
horvátokkal s
pes rájönni. E
mit nem kelle
se birom kíta
kormány a h
keny, gyenge
juk, de hogy
hogy miért gy
ről az ellenz
hallgatnak. M
sébe bele me
nyos kormány
a mennyiben
törvények ko
átlépni annyit
szegni, s ki t
lyezettésnek e
ha a Tisza k
tetésre okot s
azon jobban,
ilyen kormány
nemzetiségeke
az ellenzék.

Ámde el
hát azért alko
kormány, mer
nyek korlátai
szabadelvi: n
az alkotmány
folyamodik se
ben és semmi

Mi a hor
a hogy a bír
egyedtünk: d
vátok közt, k
nek meglege
közt is vanna
balon botrán
hát a magyar
Németh Albe
niszterelnöke
Sándor fellép
ben, nem ige
nek: s ime
még csak fel

A „Debrec

A h

A marsei

utazott Páris

Mindkettő

dék szülöttje

egymást s csak

mák és koméd

hették, hogy

jöttek.

Az első

tek egymással

ki az ablakon

sebességgel vo

nem sok időt

szemlélésére; l

csak folytonos

kincséért sem

megszólalni.

A másod

kezdtek a társ

A megnyi

idő volt; me

hogy az idő ol

az olyan ember

szeretne s nem

fogni, — rende

szemét képezi.

ropók — advo

lett szépen tov

lást

Az idővel